

Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek

A Szentlélek szeretetkötelék

A szentmisében hétről hétre elimádkozott nicea-konstantinápolyi hitvallásban ezekkel a szavakkal hatolhatunk be a Szentlélek misztériumába: „...aki az Atyától és a Fiútól származik”. Ezekkel a szavakkal szólaltatjuk meg azt a hitigazságot, hogy a Szentlélek a Szentháromságon belül szeretetkötelékként öröktől fogva származik az Atyától és a Fiútól. A Szentlélek az a személyes „mi”, amely az Atya „én”-jét és a Fiú „te”-jét egyesíti különbözőségükben. Ő az örök Atya és egyszülött Fia közös és kölcsönös szeretete személyben.

Ezzel a Szentlélekkel kente fel az Atyaisten megtestesült Fiát, az ember Jézust (vö. ApCsel 10, 38). Ugyanez a Szentlélek vitte állandóan Jézushoz az Atya szeretetvallomását: „Te vagy az én szeretett Fiam” (Mk 1,10), és ettől a Lélektől indítatva mondta Jézus imájában: „Abba, Atyám, legyen meg a Te akaratod!”

Az Atyaisten és az ő megdicsőülten feltámadt Krisztusa legnagyobb ajándékként ezt a Szentlelket adja nekünk (vö. Lk 24, 49; Róm 5, 5). Annyira mélyen szívünkbe árasztja Őt, hogy „egy Lélek” leszünk Krisztussal (vö. 1 Kor 6, 17). Minthogy pedig egy a Krisztus és egy a Lélek, ezért mindnyájan, akik megtartjuk „a Lélek egységét a békesség kötelékével”, „egy test és egy Lélek” (Ef 4, 3-4) vagyunk Krisztusban, azaz Ővele és egymással alkotjuk Isten egyházát, mely minden ember üdvösségének jele és eszköze.

Ebben a Szentlélek fogatosította egységben növekedhünk, ha rábízunk magunkat mindenben az irgalmasság Atyjára, aki Jézus élete, halála és feltámadása által feltárta nekünk feltétlen szeretetét. Magát ezt a hitet is a Szentlélek teszi lehetővé (vö. 1 Kor 2, 10–16). Általa kapcsolódunk mindnyájan teljes bizalommal az Atyaistenhez. E hit alapvető tartalma is közös: „Mi megismertük és hisszük azt a szeretetet, amellyel Isten szeret minket. Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne” (1 Jn 4, 16).

A Szentlélek mindegyikünkben a szeretet megélésére indít. E szeretet által leszünk másokért élő emberekké, vagyis olyanokká, akik mások életének szolgálatában és boldogításában találják örömeiket és kiteljesedésüket. Nem akarunk másokat kihasználni, kisajátítani és megnyomorítani. Örömmel őrizzük egyedülálló személyiségét és védelmezzük méltóságát.

Az ilyen önzetlen szeretet szokott viszontszeretetet felszabadítani embertársainkban. Így lesznek többen, különbözőségük megőrzésével, „egy szív, egy lélek” (ApCsel 4, 32). Az ilyen egység adja meg az embereknek a legnagyobb boldogságot. Hiszen a Szentháromság szeretetközössége azért szólított minket létezésbe, hogy Istennel és egymással az egyház ölen egyesülve boldogok legyünk. Nem valaminek a birtoklása által lehetünk boldogok, hanem létezésünk és mások létezésének igenlése által, mely ta-

folytatás a 2. oldalon

folytatás az 1. oldalról

lálkozásban, közös célkitűzések érdekében történő összefogásban és Isten örök életre szóló hívásának követésében teljesebbé válik.

A Szentlélekről mint szeretetkapcsolatról szóló fentebbi magyarázatból azonnal kitűnik, hogy az emberekből álló kisebb-nagyobb közösségek (pl. családi, egyházközségi, munkahelyi stb.) Szentlélektől ihletett szeretete senkit sem akar kisajátítani, árnyékba állítani és elnyomni, hanem egymás létének örül, és azt értékességében növelően támogatja. Az ilyen 'lelkesen' szerető ember gyengéden fogja szeretni és nevelni nehéz természetű vagy fogyatékos gyermekeit, tovább fogja szeretni és ápolni a megbetegedett vagy elaggott családtagot. Ez az áldozatos és együttszenvetésre kész szeretet „mindent eltűr, mindent remél és mindent elvisel” (1 Kor 13, 7).

Ennek a szeretetnek már a földi életben az a jutalma, hogy mindig együtt jár vele a Szentlélektől kapott „öröm” (Gal 5, 22). Ez az öröm lármakerülő, mélységes, meghitt, csendkedvelő és megzavarhatatlan. Abból a krisztusi erényből származik, hogy az ember nem önmagáért él, hanem másokért. Ezek a hozzánk legközelebbi mások – Isten akarata szerint – elsősorban a családtagok. Mivel ez a szeretet valóban a Szentlélektől származik, nem fog megrekedni a család keretén belül, mert a családon kívüli embereket nem tekintik vetélytársaknak. A családban begyakorolt és letisztult 'lelkes' szeretet kiterjed a családon kívülre is: más családokra, rokonságra, szomszédokra, a társadalomra, a nemzetre, Európára, sőt az egész világra. Az ilyen távlatosan szerető emberek képesek megvalósítani Szt. II. János Pál pápa irányadó mondását: „Szükséges az, hogy mindegyikünk szívében hordja az egész emberiséget.”

Krakomperger Zoltán
plébános

A közösség szelleme

A teljes igazságban két ellentétes szempont olvad egybe, hiszen az egyéniség áll szemben a közösséggel, az individuális szemlélet néz szembe a kollektív lelkülettel. A Szentháromság a legtökéletesebb egység és közösség, melynek földi képe a család. „Nem jó az embernek egyedül lenni”. Ezt a bibliai tanítást az élet igazolja. A Jézus és az apostolok által alapított közösség az első keresztény közösség, mely az eucharisztikus asztal körül alakult ki. Misztikus testének élő tagjai, ők a szőlővesszők. Ha Jézusban maradunk, akkor egymásban is maradunk. Minden kegyelem közösségi. Jézus parancsa: „Legyenek mindnyájan egyek.” (Jn 17, 21). A Szentlélek teszi nyitottá a mi személyiségünket az égiek és egymás felé, de Ő fűz össze bennünket. A kegyelem által lesz a személyekből egyház. Igazi közösség azonban csak akkor valósul meg, ha érett személyiségek alkotják. Az ember személyiségének kibontakoztatásához nélkülözhetetlen a közösség, a család pótolhatatlan. Kölcsönös a szövetség, amelyet az Úr a választott néppel köt, kinek bűne, hogy a Megváltót csak a maga számára akarta kisajátítani. A legalizmus foglyai voltak. A keresztény közösség, már Jézus Krisztusban a kegyelem által élő közösség, mely a szeretetben egyesül és nem adminisztratív egység. Ez elkerülhető, ha az együttlét nem válik üres sablonná. A közösség számára veszélyes az önzés. Létfonosságú másokra figyelni, őszintén együtt érezni. Nem a saját képünkre kell formálni a másikat, hanem szeretettel és megértéssel nézni rá. Ne érezze a közösségben az egyén eszköznek magát! Ne az egyformaság, hanem a sokféleség egysége legyen a vezető elv. Mindenkinek van szava és véleménye a közösségben, legyünk kíváncsiak rá! A jó közösség olyan, mint egy háló: van fenntartó ereje, amiből ne csak kapni akarjunk, hanem hozzá adni is. Az igazi, vonzó közösséget gazdag és érett személyiségek, azonos cél, közös életforma, kölcsönös szeretet tartja össze. Ilyenben jó együtt lenni, ide jó hazatérni, mert van kisugárzása, benne sebeink meggyógyulnak, mert élteni a soha ki nem hűlő szeretet.

Orosz Lőrinc ny. plébános

Debreceni Katolikus Figyelő • A debreceni Szent Anna Főplébánia értesítője • Megjelenik évente négyszer

Felelős kiadó: dr. Krakomperger Zoltán

Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

Telefon: (06-52) 536-652

E-mail: szentannapl@gmail.com

Főszerkesztő: Záborszky László
E-mail: akolitus@freemail.hu

Munkatársak: Barna Attila, Miklós Malvina
Tördelés: Győri Attila

Fotók: Barna Attila, Bérczes Mária Klára,
Feketéné Nagy Magdolna,
Szalontainé Virágh Viktória

Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda

Igazgató: Hajdú Károly

Szent szelídség

Szent Pál apostol a szelídséget mint a Szentlélek egyik ajándékát jelöli meg. Nem erőszakkal váltotta meg Isten az embereket. A világot alázatos és szelíd szeretettel lehet legyőzni. *„Boldogok a szelídek, övék lesz a föld.”* (Mt 5, 4). Abban virágozhat ki, akit megérintett Krisztus világossága. A keresztény élet központi erénye. Jézus szava: *„Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű.”* A szelídség a heveség ellenszerének látszik. Ha meg is sértik, nyugodt marad. A flegmatikus nyugodtan viseli a sértést. A szelíd uralkodik a haragon. A szelídség a felebarátunkkal szembeni viselkedésünkben bontakozik ki. A szelíd ember felismeri az értéktelenséget, amely minden brutális erőszakban ott rejlik, mivel rá a szellemi finomság jellemző. Az erőszakosság összeegyeztethetetlen a személy szellemiségével. A szelíd ember oldott belsője, nem kemény és nem görcsös, hanem tiszteletet ad a másoknak. Erőszakkal nem lehet téríteni. Egyesek a jöttbe is beleszövik az erőszakot. A szelíd akkor sem erőszakos, ha a gonosz ellen harcol. A szelídség feltételezi a szeretetet, Krisztus arcának szent jóságát. A szelídségnek jellegzetes hatása a szeretet kihatásában van. A szeretet feszültségoldó.

A rámenős ember ellentéte a szelídnak, aki elviseli a sebeket anélkül, hogy bezárkózna. Ha megsértenek bennünket, lelkünk bezárul. A szentet azonban nem in-

gerli a sértés. A szelíd az ellenséggel szemben is jóságos marad. A kényeskedő emberek minden alkalommal megbántódnak. A szelíd eltűri a megbántottságot. Megbocsátja az igazságtalanságot. A megbántott cipeli a tuskét. A megbántott lelkében ott lapul a gőg, tartásuk őt fontosnak. A szelíd: *„Mindent eltűr, mindent elhisz, mindent remél, mindent elvisel.”* (1 Kor 13, 7)

Szent István vértanú példája a szelídségnek. Jézuson keresztül ismerjük meg a szelídséget, aki Júdás felé ezt mondja: *„Barátom, miért jöttél?”* Máshol: *„Atyám, bocsáss meg nekik...”* vagy *„Boldogok a szelídek övék lesz a föld.”* *„Jézus Szíve – Minden vigasztalás kútfeje.”* (Jézus Szíve litánia) Térdre borulni az előtt, aki elveszi a világ bűneit. Hogyan juthatunk el a szent szelídséghez? Az Istenember arcára kell tekintenünk. *„Szeressétek egymást, mint ahogy én szerettelek titeket.”* (Jn 13, 12) Feltételezi az igazi szelídség a türelmet. Az uralmi pozíció és az erőszakosság szorosan összefügg. A szelíd sohasem lesz durva az állatokkal. Elengedhetetlen a szelídséghez a belső béke. *„Ha megütik, jobb arcodat fordítsd oda a másikat is.”* A birkák szelídsége a farkasokkal szemben. A világ feletti igazi győzelem a szelídeknek van fenntartva. A szelíd ember közösséget teremtő és közösséget összefogó. Rámenősséggel nem lehet senkit megnyerni a jó ügynek.

Orosz Lőrinc ny. plébános

„Szívemmel itt maradok köztetek”

KAMILLIÁNUS LELKI NAP 2018. ÁPRILIS 14., NYÍREGYHÁZA

Ezúttal Nyíregyháza volt a kamilliánusok soron következő találkozójának helyszíne. A plébánia dísztermében zajlott az esemény, ahol Ujváryné Katika és kedves csapata fogadta és látta vendégül az érkezőket.

A lelki gyakorlatot Pankotai József atya tartotta. Elsőként Jakab apostol levelére hivatkozott: *„Beteg valaki köztetek? Hívassa el az egyház presbiterait, azok imádkozzanak fölötte, és kenjék meg őt olajjal az Úr nevében! A hitből fakadó imádság megszabadítja a beteget, és az Úr felsegíti őt, ha pedig bűnökben van, bocsánatot nyer”* (Jk 5, 14–15).

József atya a lelki segítők munkájának fontosságát hangsúlyozta, akik akkor is elmennek a betegekhez, ha maguk is sokszor gyengék, Isten örömhírét mégis elvi-

szik a rászorulóknak. Észreveszik azokat, akik legjobban várják a lelki megbékélés és nyugalom közvetítését, és osztoznak a rászorulóknak fájdalmában. Krisztushordozónak kell lenniük, félelemeloszlatóknak.

A kiscsoportos beszélgetést követően az ebéd előtt könyörgések hangzottak el. Ezekből szeretném Molnárné Márta gondolatát idézni: *„Add, Uram, hogy kiválasztottként, önként vállalt betegszolgálatunkban a Te eszközeid legyünk! Kérjük, Jézusunk, add meg a türelmes meghallgatás, elfogadás és vigasztalás kegyelmét! Add, hogy kamilliánus testvéreink minden szenvedőben az értünk szenvedő Krisztus arcát láthassák!”*

A lelkinap finom ebéddel és tartalmas beszélgetésekkel zárult.

v. Reviczky Éva

Bemutatkoznak a ministránsok

Újra bemutatok egy ministránst, aki szintén arra biztat benneteket, hogy vállaljátok ezt a szolgálatot. A következő néhány sorban Fekete Dorottya-t ismerhetitek meg.

– *Mutatkozz be kérlek néhány mondatban!*

Fekete Dorottya vagyok, a debreceni Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola Gimnázium és Kollégium tizenöt éves, 9. osztályos tanulója. Szüleimmel és két kisebb testvéremmel hét éve élek Debrecenben, előtte Nyírteleken laktunk.

– *Mikor és hogyan kezdted el ministrálni?*

Négy éves koromban kezdtem el ministrálni Nyírteleken, a Szent Anna templomban. Édesapám akolitus, és minden vasárnap szolgálatot teljesített, én pedig vele szerettem volna menni. A ministránsruhámat a nagynéném varrta, mert a sekrestyés bácsi nem talált rám való kisméretű ruhát. Nem voltam egyedül, a Kiss Tibor plébános atya által tartott szentmiséken általában öt-hat társam is ministrált.

Az első két évben kevés tennivalóm volt a korom miatt, de később én is egyre több feladatot kaptam és vállaltam.

– *Miért jó ministránsnak lenni?*

Nagyon szeretek ministrálni, hiszen ekkor közvetlenül Jézust tudom szolgálni. Igaz, a mi feladataink nem a legnagyobbak, de tudom, hogy ezt Jézusnak tesszük és ezért öröm számomra minden egyes nap, amikor ministrálhatok. Egy közösséghez is tartozok, megismerkedhetek másokkal, akik számára ugyanúgy fontos ez a fajta szolgálat. A nagyobbaktól sokat tanulhatok, a kisebbeket segíthetem. A tavalyi év során részt vettem az egyházmegyei ministránstalálkozón, nagy élményt jelentett számomra, hogy milyen sokan vannak, akik örömmel és lelkesen vállalják a ministrálás feladatait, sokszor még a hétköznapiakon is.

– *Mit üzennél azoknak, akik gondolkoznak rajta, hogy vállalják ezt a szolgálatot?*

– Csak bátorítani tudom azokat, akik azon gondolkoznak, hogy ministrálni szeretnének. Mi abban a szerencsés helyzetben vagyunk itt a Szent Anna-székesegyházban, hogy lányok is végezhetik ezt a tevékenységet. Szerény szolgálatunkkal jelen vagyunk a szentmise bemutatásánál és ilyen módon is Jézust szolgáljuk.

Feketéné Nagy Magdolna

Hagyományteremtő szavalóverseny

A Szent Anna-főplébánia virágvasárnapot megelőző szombaton szavalóversenyt hirdetett a debreceni gyerekek számára. Azt kértük az indulóktól, hogy locsolóversekkel készüljenek.

A négy kategóriában meghirdetett megmérettetésre 27 jelentkező érkezett, a legfiatalabb óvodás, a legidősebb nyolcadikos volt.

A jelenlévők gyönyörű szavalatokat hallhattak. A hosszabb és rövidebb versek között találkozhattunk ünnepélyes hangvételű művekkel, valamint tréfás, vídám sorokkal is.

Nehéz dolga volt a zsűrinek, hiszen nagyon sok díjazásra érdemes előadást hallhatott. A kategóriánként kiválasztott nyerteseken túl senki nem távozott üres kézzel, hiszen minden induló emléklapot és kisebb ajándékot kapott.

A szombat délután tartalmas eltöltése mellett a szavalóverseny hozzájárult a húsvéti készülődéshez, az ünnepre való lelki ráhangolódáshoz gyermekek és felnőttek számára egyaránt.

Feketéné Nagy Magdolna

Székesegyházunk énekrendjéről

„A z Egyház a gregorián korálist tekinti a római liturgia saját énekének. Ezért a liturgikus cselekményekben – azonos feltételek mellett – ennek kell elfoglalnia az első helyet...” (Sacrosanctum Concilium, 116. pont).

Álláspontom a II. Vatikán Zsinat először elkészült dokumentumával egyező. A gregorián egyházunk felbecsülhetetlen értéke, zenei anyanyelvünk, ápolása a 21. század elején is létfontosságú. Miért? Két idézettel szeretnék válaszolni: „a szent zene annál szentebb lesz, minél szorosabban kapcsolódik a liturgikus cselekményekhez: bensőségesebben fejezi ki az imádságot, növeli a lelkek egységét, gazdagítja és ünnepélyesebbé teszi a szent szertartásokat...” és „a szent énekekre szánt szövegek feleljenek meg a katolikus tanításnak, merítsék azokat elsősorban a Szentírás és a liturgia forrásaiból” (Sacrosanctum Concilium 116. és 121. pont). A gregorián felel meg leginkább ezeknek a rendelkezéseknek, mivel a Szentírásból és liturgikus szövegekből idéz, dallama egyedülállóan tud alkalmazkodni a megszentelt szövegekhez. A gregorián nem más, mint ünnepélyes kifejezése a Szentírásnak és a liturgikus szövegeknek. Ezért székesegyházunkban az introitust és a communiót a gregorián tételekből merítem, mindig azokat, amelyek az időszaknak megfelelően előírt énekek. A mise állandó részei, úgymint a Kyrie, Gloria, Sanctus és Agnus Dei is többnyire gregorián köntöst viselnek, de néha magyar zeneszerzők műveit is énekeljük, pl. Werner Alajos Mercedes-miséjét.

„A vallásos népéneket is gonddal ápolják, hogy fölhangozhassék a hívek éneke a különböző ájtatosságokon, sőt az előírások és rubrikák szerint a liturgikus cselekményekben is” (Sacrosanctum Concilium, 118. pont). A népéneknek is helye van a liturgiánkon. Elsősorban olyan énekekre gondolok, amelyek a legnemezebb dallamokat idézik. Ezek általában a nép ajkáról gyűjtött énekek, melyek az Éneklő Egyház énekeskönyvben megtalálhatók. A népénekeket a szentmisén az offertorium, az áldoztatás és a kivonulás alkalmával énekeljük. Emellett számos ájtatosságon is felcsendülnek az értékes strófikus énekeink.

„A szent zene kincseit a legnagyobb gonddal kell megőrizni és fölhasználni. Szüntelenül gondot kell fordítani az énekkarokra, főként a székesegyházakban” (Sacrosanctum Concilium, 114. pont). Székesegyházunk nagy múltú énekkara, a Debreceni Szent László Kórus is magáénak tudja egyházunk tanítását, ezért figyelembe véve a fent említetteket, két lehetőség szerint gazdagítja liturgiánkat: vagy az állandó részeket énekli (pl. reneszánsz misetételek, bécsi klasszikusok miséi stb.) vagy a változó részekből vállal egy-egy odaillő motettát.

Így kell, hogy egyensúlyozzon egy egyházzenesész, amikor a liturgikus énekrendet összeállítja. Minél objektívebb az énekrendje, annál inkább felel meg a Szent X. Piuszi elveknek: a musica sacra legyen szent, művészi és egyetemes. Nem kis feladat, de a kedves hívekkel együtt megvalósítható, hogy székesegyházunk liturgiája egész egyházmegyénk gyakorlatát jobbjítsa, emelje.

Dobos Mihály székesegyházi karnagy-kántor

Mindennek örülni

Az idősor nehézségeiről az tud beszélni, aki már elérte. Az előnyeiről viszont kevés szó esik. Megpróbálom felvázolni a kedves olvasóknak, az öregeknek és a fiataloknak, amit ezzel kapcsolatban tapasztaltam.

Induljunk ki abból a tényből, hogy mindent ajándékba kapunk Istentől, és emiatt hálával tartozunk Neki. Mint az ajándékoknak, úgy örülünk az életnek, és minden reggel köszönjük meg az új nap kezdetét! Adjunk hálát azért, ha...

...mozogni tudunk;

...Isten meghagyta szellemi képességeinket: tudunk emlékezni, gondolkodni, érezni;

...viszonylag egészségesek vagyunk;

...a nálunk fiatalabbaknak szükségük van ránk (gyermekek, unokák);

...el tudunk menni templomba, akár naponta is;

...másoknak, például a rázorulóknak segíthetünk;

...még képesek vagyunk ellátni magunkat;

...nincsenek filléres anyagi gondjaink;

...nem vagyunk teljesen magányosak.

Sok idős ember elégedetlen a sorsával, ezért csak panaszkodni tud. Valljuk be, ezt a fiatalok nem szívesen hallgatják. De fölcsillan a szemük, ha a saját életükről, gyermekeikről érdeklődik az idős beszélgetőtársuk.

Mi, öregek – élettapasztalatunknál fogva – tudunk tanácsot adni másoknak, de csak akkor tegyük meg, ha kéri! Kedves kortársaim, meglátják – fogják kérni!

Néhány gondolat a nemzedéki különbségekről: a fiatalok sok olyan modern ismerettel rendelkeznek (számítógép, telefon, stb.), amivel mi nem. Örülünk, ha helyettünk elvégzik ezekkel a munkát!

Nekem nagyon jó tapasztalataim vannak a „mai fiatalokról”. Kedvesen átadják az ülőhelyüket a villamoson és a buszon, előre engednek a bejáratnál. Legalább egy mosollyal honoráljuk a figyelmességüket!

Próbáljunk megszabadulni az anyagiasságtól. Mire is gyűjtenénk már? Kedvenc nagynéném a kevés nyugdíjából minden unokájának tudott ajándékot venni, mégsem szűkölködött. Beosztotta. Amikor – életemben egyszer – beteg voltam, az első dolog, ami elvesztette számomra az értékét, az a pénz volt. Azóta sem érdekel.

Ebben az életkorban jobban kell vigyázni minden lépésünkre, mert könnyen érhet bennünket baleset. Ne szégyelljük kérni az őrangyalunk segítségét, bár ő magától is tudja, hogy a gyerekekre és az öregekre fokozottan oda kell figyelnie.

Ugye, milyen nagy öröm a nagymamának és a nagyapának, ha az unokákkal együtt lehet? És milyen megkönnyebbülés a szülőknek, ha jó helyen tudják a csemetéiket! Legyen mindig ünnepi alkalom a nagyszülőknek az unokák látogatása!

Sok helyzetet csak bizonyos időbeli távolságból lehet reálisan megítélni. Erre jó az idősor. Mi már sok mindent megéltünk, érzelmektől mentesen tudjuk értékelni a múlt eseményeit. Hiszen minden életszakaszban más az értékrendünk. Nem szabad megbotránkozunk, ha a fiatalok nem azt tartják fontosnak, amit mi! Valamikor ők is lesznek öregek, és akkor majd megértik a jelenlegi problémáinkat.

A mozgás, a fizikai munka minden életkorban elengedhetetlen része az életünknek. Idős korban se hagyjunk fel vele, mert az egészségünk függ tőle! Tudjuk, milyen a jól végzett munka öröme.

A szenvedés (testi vagy lelki) nem fog elkerülni bennünket. Ha megőrizzük humorérzékünket, könnyebb lesz elviselni a nehézségeket. A szenvedéseinket pedig ajánljuk fel magunkért, a családjunkért, a jótevőinkért vagy például egyetemes célokért! Imádkozni mindig tudunk.

Az ítélezést hagyjuk Istenre! Szent Pál tanácsát szívleljük meg: „*Viseljétek el egymást türelemmel!*”

Isten az emberiségre bízta a Földet. Ha nem pusztítója, hanem jó gazdája szeretnénk lenni, vigyázzunk a teremtett értékekre! Ennek módját adjuk át a következő generációknak is, hogy még az unokáink unokáinak is élhető Földet hagyjunk örökségül.

60 éves érettségi találkozómon mondtam osztálytársaimnak: „*Ne azon siráncokozunk, hogy mit nem tudunk már megtenni, hanem annak örüljünk, amit még meg tudunk!*” Ehhez kívánom Isten segítségét idős sorsotársaimnak.

Géczy Mária, 79 éves

A Mária Légió tavaszi seregszemléje

1996-ban először, idén immár huszonkettedik alkalommal jöttünk össze Acies-re, „*hogy újból megvalljuk Máriát, a Légió Királynője iránti hűségünket, és egyben erőt és áldást kérjünk édesanyánktól egy újabb évre, a gonosz hatalmak ellen folytatott harcunkhoz*” (idézet a kézikönyvünkből). „*Ki az, ki eljön, mint a hajnal pírja, szép, mint a hold, fénylő, mint a nap, félelmetes, mint a harcra kész sereg?*” – imádkozzuk nap, mint nap a Magnificat – mely láncszemként kapcsol egybe minket – antifónajaként.

Debrecen és egyházmegyénk képviselőitében több mint nyolcvan jelentünk meg a Szent Anna- székesegyházban április 15-én vasárnap 13 óra előtt: a Szent Anna-, Szent Erzsébet Otthon, Szent László-, Szent Csálad- és filiája, Hajdúsámson, Jézus Szíve-plébániák, valamint Nyíracád és Nyíradony fogadalmasai és háttérimádkozói. (Nyírbátorból, Polgárról és a határon túli Kárpátaljáról most nem tudtak eljönni a testvérek.)

A Mária oltalmába ajánlott imacsoportok valóságos litániát alkotnak: Angyalok Királynője – Apostolok Királynője – Betegek Gyógyítója – Béke Királynője – Boldogasszony Anyánk – Csodálatos Anya – Hitvallók Királynője – Irgalmasság Anyja – Jó tanács Anyja – Keresztények Segítségére – Magyarok Nagyasszonya/Királynője – Nagyhatalmú Szent Szűz – Rózsafüzér/Szentolvasó Királynője – Szeplőtelen Fogantatás – Szűzanya Szeplőtelen Szíve – Vértanúk Királynője – Világ Győzelmes Királynője, könyörögj érettünk!

Szentmise keretében, melyet lelki vezetőnk, Orosz Lőrinc atya celebrált, a légió imáinak elmondása után (a rózsafüzért is beleértve) történt aktív tagjaink fogadalomújítása a következő szavakkal: „*Királynőm, Anyám! Egészen a Tied vagyok, s mindenem, amim van, a Tied...*” Majd a segítő imádkozók újították meg ígéretüket: „*Ó én közbenjáróm, ó én Anyám, teljesen neked ajánlom magam, hogy bizonyítsam neked odaadásomat.*”

Neked szentelem ma szememet, fülemet, számat, szívemet, önmagam – teljesen és valóban. Ámen.”

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepéhez kapcsolódóan lelki adoptálásra (örökbefogadásra) is volt lehetőség. Ezzel a légiósok közül sokan élnek ilyenkor, s most a templomban egyébként is jelenlevők közül néhányan szintén csatlakoztak hozzájuk.

Az ünnepélyes esemény után a 7-es hittanteremben – terített asztal mellett – meghitt beszélgetés folyt; örültünk a találkozásnak a rég látott testvérekkel.

Nagy Enikő Márta

NAP	ÓRA	PROGRAM	HELYE
minden szerda	08.45	Mária Légió – a Szent Anna-székesegyház imacsoportjai	6-os hittanterem
minden hónap 2. csütörtök	16.00	Mária Légió – a DNYEM imacsoportjai	6-os hittanterem

Gondolatok önmagunk elfogadásáról

A Figyelőnek ez a száma Pünkösdkor jelenik meg, amikor én már a szeretett Csíksomlyóm felé robbogok, hogy részt vegyek a búcsún, és még az is lehet, hogy utoljára.

Egyrészt azért választottam ezt a témát, mert Pünkösdt a Szentlélek eljövételének ünnepe, amelyről már írtam, másrészt pedig azt tapasztaltam, hogy a fiatalok zöme, de sajnos, az élemedettebb korúak közül is sokan – tisztelet a kivételnek – nem tudják elfogadni önmagukat. Pedig ahhoz, hogy teljes életet éljünk, ez elengedhetetlen.

Egyesek a hajuk színével elégedetlenek, ezért befestetik, pedig egy pár hét múlva a hajuk tövén már jelentkezik az eredeti hajszín, ami szembesíti őket a valósággal. Mások az élet nehézségeit nem tudják és nem is akarják elfogadni.

Én is háboroghatnék, hiszen olyan problémák elé állított az élet, hogy visszagondolva nem is tudom, hogyan volt erőm a megoldásukra. Nem lehetett gyermekem, ezért hármat fogadtam örökbe. 25 éve már, hogy fiatalon meghalt a férjem, és attól kezdve nekem kellett gondoskodnom mindenről a mai napig. De ha magamba nézek, akkor tudom, hogy tényleg tenyerén tartott az Isten. A mai napig visszajárok a Svetitsbe a szülői hitanórákra, amelyet Erzsébet nővér tart, időt és fáradságot nem kímélve, s az egyik alkalommal elmondta, hogy a legutolsó kórházi tartózkodásom idején szinte öntudatlan állapotomban is azt hajtogattam, *„ne izguljatok, mert tudom, hogy tenyerén tart az Isten!”*

Sajnos, nemcsak a földi dolgokért, hanem más miatt is sokszor feleslegesen aggódunk. Pedig szerintem az igazi hiánycikk a szeretet, az öröm, a békesség, és nincs az a valuta, amiért ezeket meg lehetne vásárolni.

„A Lélek gyümölcsei: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, szelídség, mértékletesség” (Gal 5 22–23). Azért tudok feltöltődni ott a csíksomlyói hegyen ezekkel az érzésekkel, mert úgy érzem, hogy ott Krisztus Szentlelke sugárzik, erőteret vonva maga köré, és ez nem kapható máshonnan, csak onnan felülről. *„Mert mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál, és aki zörget, annak megnyitják”* (Lk 11).

Egész életem során mindig rábízta magam az Úrra, és soha nem csalódtam. Többször voltam már az Isten tenyerén, és mindig csak azt kértem Tőle, hogy mutassa meg az utat, amelyen járnom kell. Ám ehhez az kell, hogy önmagammal tisztában legyek. Tudjam a képességeim határait, tudjam önmagam elfogadni a gyengeségeimmel, a gyarlóságaimmal együtt.

Sajnos, én sem fiatalodom, de közeledve a 70. életemhez, úgy vélem, hogy nem az önsajnálta kell burkolózni, hanem meg kell köszönni az Istennek a kapott éveket. Erre a legjobb példa Szent Pál története.

Kedves Olvasóm! Sem te, sem én nem tudunk kibújni önmagunkból. Hiszen a gén- és a hormonsorsom és a neveltetésem marad. Sok minden: többek között a szemem színe, az alkatom, vagy a nemem is. Nem tudok kibújni magamból. Viszont tudok magamba fogadni VALAKIT, és ezért hála az Istennek, mert általa történik az a csoda, hogy megtanulom elfogadni önmagam.

Elképzelhetetlen a lelki egészség anélkül, hogy ismerjem és elfogadjam magam. Már a görögök is azt mondták: *„Gnothi Seauton – Ismerd meg önmagad!”* Gondolkoztál már arról, hogy ki is vagy valójában?

Ha nem tudom, vagy nem akarom megismerni önmagam, akkor, ha nagyobb megterhelés ér, úgynevezett rövidzárlat keletkezik az idegrendszeremben, azaz *„kiborulok”,* összeroppanok.

Nincs lelki egészség, ha valaki nem tud önmagára, alkatára, szépségére, vagy csúfságára, jó vagy rossz idegrendszerére – azaz mindarra, amivel született – igent mondani. Meg kell tudnod, hogy ki vagy, ezért őszintén önvizsgálatot kell tartanod. Írd le pontokba a jót és a rosszat, amit felfedeztél magadban! Azután öszszetépheted, mert tisztában leszel magaddal: *„Igen, Uram, ez vagyok, de könyörülj rajtam, és irgalmazz nekem! Mindezek ellenére a Te segítségével igyekszem kihozni magamból azt, amit Te szeretnél látni!”*

A pünkösdi búcsúban is megtapasztalhatjuk, hogy aki megtartja az Úr parancsolatait, az Őbenne marad, és Ő is abban. És azt, hogy Ő bennünk van, azért tudjuk meg, mert a Lelkéből adott nekünk (1Jn 3, 19–24 alapján).

Csicsovszkiné Dr. Szilassy Emília

A debreceni Szent Anna székesegyház két síremléke

2. RÉSZ

Az első részben (Debreceni Katolikus Figyelő, 109. szám), felidéztek a főoltárral szemben állva a bal oldali első kápolnában nyugvó micskei és váradi Baranyi Miklósnak, a hétszemélyes tábla egykori, nagytekintélyű és -hatalmú tagjának kalandos és kanyargós élettörténetét. Átellenben, a Szeplőtelen Szűz kápolnában levő bronz epitáfium de Bosfort báróé (vagy inkább Franz Freyherr von Bosforté), aki gazdag földi pályafutását alig 60 évesen Debrecenben fejezte be.

Ki volt ő, hogyan és miért került szülővárosából, a lotharingiai Nancyból, a közel másfél ezer kilométerre fekvő Debrecenbe? Sorsa, származása és élete korának tipikus katonakarrierjét tükrözi. Hazáját nem sokkal korábban hódította meg XIV. Lajos, hogy azután egészen 1870-ig Franciaország részévé váljon a szomszédos Elzász-tartománnyal együtt. Bár a III. Napóleon által a poroszok ellen indított hadjáratban az utóbbiak győzelme következtében közel félévszázadra ismét német földdé vált a két tartomány, az első világháborút követően újfent francia uralom alá került...

De Bosfort, neve ellenére, aligha volt francia érzelmű, hiszen 20 évesen, 1735-ban, a Thurn-regimentben kezdődő katonai pályafutása során végig hűséggel és eredményesen szolgált a Habsburg-házat. Bécsbe ezredét 1736-ban helyezték át. A török elleni harcokban már gróf Latour ezredében, 1738-ban Belgrádnál, majd egy évvel később Pancsovánál jeleskedett, kitüntették és alhadnaggyá léptették elő. Nem tartozik a sírlap, még kevésbé a mögötte nyugvó ember történetéhez, de érdekes és elgondolkodtató egybeesés, hogy Latour gróf leszármazottja, akit a franciák elleni szabadságharcban tanúsított hősiességéért már 25 éves korában tábornokká neveztek ki, idős korában a bécsi forradalom alatt lámpavason fejezte be életét (1848. október 6-án), csakúgy, mint a magyarul író, sőt verselő Lamberg gróf, aki békét hirdetni jött és akit a pesti csöcselék lincselte meg a hajóhídon, 1848 szeptember 28-án. Kevesen tudják, hogy az aradi tizenháromnak éppen azért kellett pontosan október 6-án meghalnia, hogy Latour gróf halála „kellőképp” megtoroltassék...

Az első sziléziai háború idején, 1742-ben a fiatal Bosfort hadnagy Prága ostrománál jeleskedett, majd – immáron lovassági századosként (Rittmeister) – Chris-

tian Lobkowitz tábornagy hadsegédévé emelte (1745), amely fontos és bizalmi beosztást jelentett és minden bizonnyal különleges képességeit fel- és elismerve kapta meg. A hétéves háború (1756–63) idején, – amely Winston Churchill meghatározása szerint tulajdonképpen az első világháborúnak volt tekinthető, hiszen a Sziléziáért folytatott küzdelem csak egy hadszíntér volt, egyidejűleg Észak-Amerikában, Indiában, Afrikában és a Fülöp-szigeteken is háború dúlt, – bontakozott ki sokoldalú képessége. A kollini ütközetben már őrnagyként vett részt, majd Hadik András egyik alvezéréként Berlin elfoglalásában és megsarcolásában is jelentős szerepe volt. A nagy hadi sikerről szóló jelentést is ő vihette, a zsákmányolt zászlókkal együtt Lotharingiai Károly herceg fővezérhez. A hadjárat alatt alezredessé léptették elő. Ferdinánd főherceg (a „fő” azt jelzi, hogy az illető az

uralkodó ház vérszerinti tagja) vértesezredében, 1758. október 14-én a hochkirch-i ütközetben szétverte a túlerőben levő porosz zászlóaljkat. Bátor tettéért megkapta a nem sokkal korábban alapított és egészen 1918-ig az Osztrák-Magyar Monarchia legmagasabb katonai kitüntetésének számító Mária Terézia-rend lovagkeresztjét. Az ünnepélyes átadásra Prágában, 1758. december 4-én került sor. Ez volt a harmadik alkalom, hogy a kitüntetés adományozásra került. Harminchárman kaptak lovag- és öten nagykeresztet. Érdekességként: az 1758. március 7-én történt első adományozáson négy nagykeresztet adtak át, s közülük két kitüntetett magyar volt, gróf Nádasdy Ferenc és gróf Hadik András.

Két éven belül már a portugál 9. vértesezred parancsnoka, ezredesi rangban és immár báróként (Freyherr). A főnemesi cím a kitüntetéssel járt, nem volt örökíthető, csak az adott személynek szólt. Hasonló gyakorlat ma is van, például az Egyesült Királyságban a „sir” vagy a „lord” („lady”) cím esetében, amikor egy, valamilyen területen kiválót alkotó vagy magas beosztást elérő személy kapja meg (élete végéig) a címet, mint a Beatles tagjai vagy Margaret Thatcher.

A hétéves háború még hátralevő évei alatt de Bosfort és ezrede számos csatában harcolt, a torgau-i ütközetben meg is sebesült. Altábornaggyá 1773-ban nevezte ki a királynő, majd – nyilvánvalóan kora, s feltehetően megroppant egészsége miatt – nyugodt, „békebeosztásba” helyezte, így került a hadaktól (akkor) távollevő Debrecenbe és lett a békeidőben ott állomásozó 12. vértesezred parancsnoka. A „nyugdíjas” éveket, hasonlóan a legtöbb aktív és gazdag életet élt és élő emberhez nem sokáig élvezhette, 1775-ben, alig 60 évesen, elhunyt.

Bosfort lovag és báró vértesezredekben harcolt. Kik voltak a vértések, van-e még hírmondója ezen, egykor elit fegyvernemnek? A vértések elnevezése a francia cuirassiers szóból eredeztethető, amely a mellvértjükre utalt. Mell- és hátvérttel ellátott lovas katonákat jelölt, akiknek kardjuk mellett pisztolyuk is volt. A XVI. században váltak a hadseregek részeivé, bár kezdetben még leginkább a középkori páncélos lovagokra emlékeztetett felszerelésük és megjelenésük. A „felvértezettek” fontossága a rákövetkező évszázadokban egyre csökkent, bizonyos ideig kivétel volt ez alól Ausztria és Nagy Frigyes Poroszországa. A XIX. század vége felé azonban a vértés egységek lényegében megszűntek, az Osztrák-Magyar Monarchiában például 1868-ban. A hadnem a felszereltség miatt tipikusan európai volt, hiszen a gyarmatok meleg klímája alkalmazásukat aligha tette lehetővé.

Valóban csak a múlt ládájában kutakodhatunk a büszke kürassziék, vagyis a vértés lovasság után? Nem, hiszen hadászati jelentőségük ugyan ma már nincs, a francia hadseregnek azonban van ilyen (dísz)egysége, az olasz Reggimento Corazzieri pedig a köztársasági elnök díszőrségét adja. Hasonló, hagyományőrző példák megtalálhatók a spanyol, a brit, a chilei és az argentin hadseregben is.

Nemes Bosfort báró, tábornagy és lovag. Nyugodj békében a debreceni Szent Anna székesegyházban! Gondolj arra, hogy bár messzire, sőt idegenbe vetett sorsod, itt megnyugvást talált sok harcot látott tested és – remélhetően – lelked is.

Pfliegler György

Irodalom

http://www.bocskai-konyvtar.hu/web/bocskai-dandar/franz_bosfort

Oestr. Militaer-Konversations-Lexikon. Kiadó: von Hirtenfeld und Fr. Meynert, Wien, 1851. I. kötet, 475. old.

<http://www.thefreedictionary.com/cuirassier>

Pandula Attila: *Báró Bosfort (Bosefort) Ferenc, Francois báró In: Takács József (szerk.) Katolikusok Debrecenben 1715-2015. Debrecen-Nyíregyházi R. Kat. Egyházm. Levéltár és Könyvtár, Debrecen, 2015. pp. 395-397.*

„...menj be urad örömébe”

OLÁH MIKLÓS GÖRÖGKATOLIKUS LELKÉSZ DEBRECENI ÉVEIBŐL

2018. február 20-án, életének 87., áldozópapságának 64. évében Budapesten elhunyt Oláh Miklós görögkatolikus lelkész. Temetési szertartása 2018. március 5-én volt Nyíregyházán a jósavárosi görögkatolikus templomban, majd a Nyíregyházi Köztemető papi parcellájában helyezték örök nyugalomra.

Debrecenben sokan ismerték Miklós atyát, hiszen 1988-1995 között itt volt parókus lelkész. Meg kell köszönnünk Istennek, hogy Miklós atyát városunkba küldte szolgálatra. Az 1990-ben alakult debreceni KÉSZ-alapszervezet egyik lelkivezetője lett, és ezt a tiszttét a legutolsó időkig megtartotta. Ezért is hamar nagyon sokan megismertük a városban. Tevékenyen kapcsolódott be a város vallási életébe, bibliaórái, felnőtteknek tartott hittanórái mindenki számára nyitottak voltak. A 90-es években városunk egyetemén is tartott órákat. Nem zárkózott el semmilyen felkérés elől, ha Istenről beszélhetett az embereknek. Mindenkivel foglalkozott felekezeti hovatartozástól függetlenül, s mindenki vizsontszerette és nagyon tisztelte. Mindannyiunk számára emlékezetes maradt, amikor a református Nagytemplomban, a II. János Pál pápa halála után tartott ökumenikus megemlékezésen a záróimát sóhajtotta bele a világba.

Első perctől kezdve érdeklődött a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége tevékenysége iránt, és így szárnyai alá vette a fiatal csoportot. Sok-sok előadását, elmélkedését hallgathattuk az évek során. Bármikor, amikor rendezvényeinken megjelent, megtapasztalhattuk mély bölcsességét, ahogyan teológiai tudását felhasználva, különlegesen türelmes egyéniségével el-eltévelyedő gondolatainkat tapintatosan terelgette helyes irányba. Havonta tartott összejöveteleket számunkra Debrecenben, még azután is, hogy Nyíregyházára, majd Hajdúszoboszlóra helyezték szolgálatra. Budapestre költözése után Laczkó Zsolt görögkatolikus kórházlelkész vette át havi összejöveteleink vezetését, Miklós atya pedig rendszeresen küldött üzeneteket, gondolatokat az internet segítségével. A távolból is nyomon követte az itteni eseményeket, figyelme, törődése továbbra is mindenkire kiterjedt. Ha tehetné, eljött a csoport tagjainak, ismerősöknek a temetésére is.

Különösen emlékezetesek a nyári lelkigyakorlataink, ahol görög és római katolikusok, fiatalok és idősek gyűltünk össze. Itt magas szintű teológiai képzésben részesülhettünk és érezhettük a szeretetközösség élte-

tő, formáló erejét. Ugyanakkor – mivel a helyszínek változtak – ismerkedhettünk hazánk, ezen belül főképpen Északkelet-Magyarország természeti, kulturális értékeivel és történelmi emlékeivel is.

Az első lelkigyakorlatunk Füzéren volt 1991-ben. A résztvevők kérték Miklós atyát, hogy ne várjanak egy újabb évet a találkozásra, hanem jöjjenek össze gyakrabban. Így alakult ki a havi rendszeres találkozó a „Fűbak”, vagyis a Füzérik Baráti Köre számára. Első lelkigyakorlatunk 25. évfordulóját 2016-ban, Nyíregyházán ünnepeltük. Azt gondoltuk, hogy ez lesz az utolsó, de különös ajándékként 2017-ben még részesülhettünk Miklós atya lelki közelségében és tanításában. Összesen 30 lelkigyakorlatunk volt vele, mivel három évben a nagy létszám miatt két foglalkozást is tartott.

Valamikor a 90-es években az egyik bibliaórán egy csendes, eltűnődő megjegyzésében a következőt mondta Miklós atya.

– Az egyik nap, a templom lépcsőjén lejövet egy kisfiú megszólított, és azt kérdezte: ugye te Istenhez tartozol? – Meg kellett állnom és elgondolkodnom: valóban így van-e ez? Hová is tartozom? – tűnődött tovább atya a bibliaórán.

Hová is tartozunk? Miklós atya évtizedekig tanított és vezetett mindenkit, hogy majdan jó feleletet tudjunk adni e kérdésre. Többször hallottuk tőle a következő bölcsességet is: a vándorbotnak két vége van, a felső vége az ég felé néz, de az alsó itt kopog a földön. Itt kell élnünk és megélnünk keresztény mivoltunkat. És mi volt az ő megélése? Rendíthetetlen hit, nagy tudás, kitartó munkavégzés, emberszerető lelkület, kiváló lelkivezetés, megkülönböztető figyelem, tapintat és szeretet mindenki iránt – és mindez végtelen szerénységgel.

Most elkopott a vándorbot földi vége, de egy új szenttel gazdagodott égi hazánk. 2014-ben lelkigyakorlata utolsó mondati ezek voltak. „...menj be urad örömébe”(Mt 25, 23), a végtelen öröm Istenébe. Elindulni, haladni, megérkezni akarunk. Ámen.

Köszönjük, Miklós atya! Kérünk, imádkozz értünk, hogy mi is megérkezhessünk! Istennek legyen örök hála Miklós atyáért!

Dózsa László, Havas Lászlóné
KÉSZ-tagok, Debrecen

Névjegy

Oláh Miklós Nagylétán született 1931. április 1-jén. Nyíregyházán szentelték pappá 1954. június 29-én. Áldozópapi szolgálatát Budapest-Kispesten segédlelkészként (1954–1957), Nagykállón segédlelkészként (1957–1960), Jánkmajtison parókusként (1960–1973), Budapest-Kispesten szórványlelkészként (1973–1974) végezte. 1974–1988 között a Görögkatolikus Papnevelő Intézet spirituális volt, s egyben a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola teológiai tanáraként is dolgozott. 1988-tól 1995-ig Debrecenben volt parókus, majd 1995–2001 között a Görögkatolikus Papnevelő Intézet rektora volt, illetve a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola teológiai tanára. 2001-től Hajdúszoboszlón volt parókus, ahonnan 2011-ben vonult nyugállományba. Ekkor Budapestre költözött, ahol a Rózsák terén lévő templomban segített gyakran a szolgálatban, és rendszeresen járt Mártraverebély-Szentkútra gyóntató szolgálatra.

Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye

Oláh Miklós atya visszaemlékezése debreceni éveire

„LELKIPÁSZTORI GYAKORLAT” DEBRECENBEN

1988-ban Debrecenbe kerültem 7 éves „lelkipásztori gyakorlatra” – ahogy magamban tréfásan megfogalmaztam. Nagyon érdekes és tanulságos időszak volt ez, a rendszerváltás és a szabad működés kezdetének éve. Csodálatos, felejthetetlen élmény volt azt látni, átélni, hogy az Egyház újra szabadon működhet, közösségek alakulhatnak különböző részfeladatok végzésére, belső, lelki igényeink szerint működhetünk együtt az erre késztes testvér-egyházakkal, helyünk van az egyetemen, bekopoghatunk a kórházakba, laktanyákba és börtönökbe... Örülök, hogy egy ilyen nagy városban, és nemcsak az ország, de Közép-Európa legnagyobb görögkatolikus egyházközségében lehettem ennek tanúja és boldog résztvevője, tapasztalva a Szentlélek által támasztott ígényt és szomjúságot.

Irodalom

Értünk élnek: Vallomások a lelkipásztori szeretet gazdagságáról, Szerk: Beran Ferenc, Bp., Szent István Társulat, 2005, 29.

Felhívás

A Debreceni Katolikus Figyelő szerkesztősége továbbra is várja azokat az Istennek címzett kéréseket, amelyekért mások is imádkozhatnak. Az imaszándékokat a Szent Anna székesegyház újságos polcán elhelyezett zárt dobozban is gyűjtjük, és az újság következő számában közzé tesszük.

Imaszándékok

- Sikeres szóbeli nyelvvizgámért, a munkahelyemért és a kollégáimért
- Sikeres nyelvvizgáért
- Marosi János atya lelki üdvéért
- Hatgyermekes édesanya gyógyulásáért
- Azokért, akiket egykor a szeretet fűzött egybe és most különváltan élnek, a lelki sérült gyermekekért, testi sérültekért, akikért senki sem imádkozik
- Julianna édesanya gyógyulásáért
- K. Gyurika gyógyulásáért
- A hitoktatókért, hogy példájukkal is tanítsanak
- Nyugdíjas éveikért, Laci nőszüléséért, Tomi gyógyulásáért, egy család egészségéért
- Nagymamánk gyógyulásáért, hogy sokáig velünk lehessen
- Zoltán atya gyógyulásáért
- Unokákért, hogy maradjanak meg hitükben
- Andrea sikeres műtétjéért
- Gy. Csaba gyógyulásáért
- A balmazújvárosi Angyalliget Lakóotthon autista lakóiért és Koós Péter gyógyulásáért
- Gy. Csaba gyógyulásáért és családjáért
- Lányom sikeres vizsgájáért
- Unokáinkért, gyerekeinkért és egész családunkért

Szerk.

Feketén-fehéren az internetről

BETEGSÉG A FÜGGŐSÉG-DSM5? – FOLYTATÁS

Ázsiában jóval gyakoribb az előfordulása, mint Észak-Amerikában vagy Európában. Dél-Koreában az egyik legsúlyosabb népbetegségként tartják számon az internettől való függést. Egy gimnazista átlagban 23 órát játszik hetente a számítógépen, és 1,2 millió fiataalt érint a függőség veszélye. Számukra mindenképpen fontos lenne a személyes tanácsadás. Dél-Koreában már 2007-ben több mint 1000 tanácsadót képeztek ki, hogy felvilágosítsák és kezeljék az internetfüggőket. Már az iskolákban is elkezdtek a megelőzési programokat. Kínában a 12–20 év közöttiek majdnem 15%-a (10 millió kamasz) internetfüggő. Ázsiában többnyire az internetes kávézóknak játszanak a fiatalok, illetve itt nézik meg a szexuális tartalmú oldalakat, míg Amerikában és Európában ez inkább otthon történik. Amerikában az internetfüggők aránya a teljes lakosságra számítva kb. 15%. Míg Kína, Tajvan és Dél-Korea esetében (ahol közel 30%) lényegesen magasabb. A svédek 85%-a használja otthon az internetet. Átlagban heti 10 órát, míg 5% heti több mint 30 órát.

A nemzetközi felmérések azt is bizonyították, hogy az internetfüggők 70%-a valamilyen más szenvedélybetegségben is érintett, mint pl. kábítószer, alkohol, dohányzás és szex. Azoknál is jelentkezhet, akiknek a hétköznapi életük sivár, magányosak, nincsenek eléggé értékelve, bár lehet, hogy jók a képességeik. A függők nagy része érzelmi problémákkal küszködik, mint pl. depresszió, hangulati ingadozások, beilleszkedési zavarok, szorongás. Az internet képzeletvilágát azért használják, hogy elmeneküljenek a kellemetlen érzésektől és a stresszhelyzetektől. 75%-ban szenvednek a személyes emberi kapcsolatok hiányától vagy ezek elégtelenségétől. Erre használják orvosságként az interaktív online szociális médiát, a virtuális közösségeket, a videójátékokat, és az online szerencsejátékokat. Hiszen ezek biztonságosabb közegei a kapcsolatteremtésnek és sokkal magabiztosabban tudnak egymással érintkezni a virtuális világban. Viszont akik a computer világokba merülnek el, túlságosan is gyorsan megtanulják, hogy minden úgy működik, hogy megnyomják a megfelelő gombot. Nem tolerálnak többé semmilyen hibát, nem viselik el a frusztrációkat, és nem képesek többé az impulzusaikat kontrollálni. A valódi világban képtelenek eligazodni.

A hálófüggés kialakulásában elsődleges szerepet játszanak az internet sajátosságai. A web lehetővé teszi a legkülönbözőbb információkhoz való könnyű és gyors hozzáférést, az elektronikus levelezést, virtuális közösségek kialakulását, és az emberi kapcsolatok egy új típusának létrejöttét, mely a földrajzi, kulturális, materiális és nyelvbéli különbségek áthidalásával sajátos szubkultúrát határoz meg. A könyvolvasás megtanított figyelmünk összpontosítására és a kreatív gondolkodásra, ezzel szemben az internet a sok forrásból származó, apró információfoszlányok gyors megismerésére ösztönöz, s mindeközben eltereli a figyelmünket. A számítógép képernyője előtt ülő internet-felhasználók részéről hamar megnyilvánult egyféle emocionális kötődés az úgynevezett online tevékenységek, közösségek és az újonnan kialakult sajátos ismeretségek, barátságok irányában. Az internet lehetővé teszi a kapcsolatteremtést, eszmecserét, játékot a többi internet-felhasználóval oly módon, hogy nem szükséges az egyénnek felfednie valódi azonosságát. Mindemellett az állandó klikkelgetés hiperaktívvá teszi az embereket. Frusztráció forrása lehet, hogy amíg a virtuális világban egy klikkel azonnal teljesül valami, az életben nem feltétlenül.

Tudományosan bebizonyították, hogy élményeink megváltoztatják az agyunkat: az információk keresésére, tárolására és megosztására használt digitális technológiák ténylegesen átszervezik agyunk idegpályáit. Kínai kutatók 18 internetfüggő tinédzser agyi képét hasonlították össze másik 18, nem internetfüggő társukéval. Különbséget 20 agyterületen találtak a fehérállomány sűrűségében. A kutatók azt a következtetést vonták le, hogy „az internetfüggőket a fehérállomány idegrostjainak rosszabb kapcsolatai jellemzik azokkal az agyi régiókkal, amelyek az érzelmek keletkezésével és feldolgozásával, a végrehajtási figyelemmel, döntéshozással és a kognitív kontrollal függnek össze.”

A mentális zavarok diagnosztikai és statisztikai kézikönyve (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition (DSM-5) legújabb kiadása 2013. május 18-án látott napvilágot. Ebben a kiadásban az internetes játék mint szenvedélybetegség külön diagnosztikai kategóriaként jelenik meg. A szerzők azt állítják, hogy ez a betegség a 12-20 év közötti fiúk esetében a leggyakoribb.

Az internetes játékszenvedély legfontosabb diagnosztikai kritériumai a következők:

Ha a következő kritériumok közül 5 található egy éven belül: Megszállottság: Ha nem játszhat, megvonási tünetek jelentkeznek.

Egyre több és több játékra van szüksége.

Ha megpróbálja abbahagyni a játékot, újból és újból visszaesik.

Elveszti az érdeklődését az élet más dolgai iránt, mint pl. a korábbi hobbijai.

Még akkor is folytatja a játékot, ha tisztában vele, hogy az mennyire károsan befolyásolja az életét.

Az illető tagadja, hogy ő sokat játszana.

Az illető azért játszik, hogy enyhítse a szorongását vagy a büntudatát, vagyis egyfajta menekülési útvonal.

Még a baráti kapcsolatait is feláldozza vagy kockárra teszi a szenvedélyéért.

Az internetfüggés nagyon nehezen kezelhető és nagy a visszaesési arány. A legtöbben nem látnak veszélyt a túlzott internethasználatban. Ez a tudatlanságból is adódhat. Nagyon sok szülő nincsen tisztában azzal, hogy a gyereke mit csinál online, és az milyen veszélyeket rejthet. Egy digitális szakadék jött létre a szülők és a gyerekek között a 21. században, ami teljesen elválasztja őket egymástól. Kevés adat áll a rendelkezésünkre és a terápiáknak is híján vagyunk, de a probléma valós és oda kell rá figyelni.

Megelőzés: tájékoztatás, közösségek, közösségi házak

A legfontosabb lenne a megelőzés. Ez a szülők felvilágosítását jelenti már az óvodákban. Szembesíteni kell őket a reális veszély nagyságával, és meg kell velük értenni, hogy a 6-8 év alatti gyerekeknek egyáltalán nem szabad internetezni vagy csak szülői felügyelet mellett. Később sem szabad átlépni a heti 2-3 alkalmat és az alkalmankénti 2-3 órát. Az internetezés helyett játszani kell a gyerekekkel (lego, társasjáték, stb.). A gyerekeket le kell kötni és az idejüket tartalommal kell megtölteni. Ez nagy áldozattal jár, de később többszörösen megtérül. A gyerek érzelmi szükségletét, hogy feltétel nélkül szeressék, valamint hogy érzelmileg kötődjön szüleihez, csak a szülei adhatják meg számára.

Az egyetlen kiút a fiatalok számára a közösség. Olyan klubot vagy közösségi házat kell kialakítani a számukra minden településen, ahová bármikor bemehetnek a tanítás után. Itt találkozhatnak kortársaikkal, beszélgethetnek egymással, és tartalmas programokon vehetnek részt. Rendszeresen szervezni kell nekik tán-

cos összejöveteleket, ahol ismerkedhetnek egymással.

Keresztény szemmel az eddig olvasottakról

Mit is jelent a bűnbeesés? Azt, hogy az istenközpontúságot az énközpontúság váltja fel. Nem a többi emberre tekintek, hanem csak kizárólag magamra. Ilyen szempontból veszélyes az internet? Igen, nagyon is az. Mivel nem a valós világban és nem szemtől-szemben zajlanak az események, mint pl. a beszélgetések, a játékok, a pornográf oldalak megtekintése, így szükség-szerűen nincsenek valódi visszajelzések sem. A felhasználó csak addig tartózkodik a virtuális térben, amíg jól érzi magát. Csak ez számít, semmi más.

Csak egy kattintásra van a kísértés/a kísértő. Bármilyen bűnös gondolat, szenny, mocskok ott van egy klikkelésre. Létezik olyan ember, aki ennek ellent tud állni?

Pontosan ezért fontos a megelőzés, az időben való felvilágosítás, valamint közösségek szervezése és a közösségek számára kialakított közösségi házak üzemeltetése.

Hogyha nincsen csend és nincsen idő a csendre, mert elveszik tőlünk/tőlük, akkor az Istennel való kapcsolatfelvétel esélye szinte lehetetlen lesz.

Utószó

Természetesen az internetet nem lehet kikerülni és lehet nagyon sok jóra is használni. De tisztában kell lenni a korlátaival és a veszélyeivel is, amiket magában rejt. Hiszen nekem is nagyon sok segítséget jelentett a világháló használata ennek az áttekintésnek a megírásában.

Dr. Kárpáti Levente

Tanév végi és nyári hitéleti programok

- **Jún. 3-án** a 10 órás mise után úrnapi körmenet a szokott útvonalon.
- **Jún. 9-én** 9-17 óra között Egyházközségi Nap a székesegyház mögötti Szent József Kollégium udvarán. Az egyedülállókat és a családosok minden generációját hívjuk és várjuk szeretettel. A szervezés megkönnyítése érdekében szükséges a résztvevők előzetes regisztrációja a plébániainrodában vagy a sekrestyében. Az ingyenes regisztrációs jegy egyben ebédjegy is.
- **Jún. 18–22-ig** 1. turnus – nyári napközis tábor a plébánián alsó és felső tagozatos általános iskolásoknak. Reggel 8 órától tudjuk fogadni a gyermekeket a 7-es hittanteremben, és 17 óráig biztosítunk felügyeletet. A résztvevők minden nap tízórait, ebédet és uzsonnát kapnak. A résztvevőknek 5000 Ft személyenkénti hozzájárulást kell befizetniük egy hétre. A programok között szerepel kirándulás autóbusszal Szabolcs községbe és Tarcalra az Áldó Krisztus-szoborhoz. Mielőbbi jelentkezést várok legkésőbb jún. 1-ig. Jelentkezési lap elvihető a sekrestyéből. Jelentkezni lehet a kitöltött jelentkezési lap és 3000 Ft előleg leadásával a plébániainrodában vagy a hitoktatóknál.
- **Jún. 23-án** 10:00 órakor két pap és egy diakónus szentelése a székesegyházban.
- **Jún. 25–29-ig** 2. turnus – nyári napközis tábor a plébánián az 1. turnus tábortartás feltételeivel.
- **Júl. 2-7-ig** nyári tábor Bogácson a Szent Márton-tanyán elsősorban egyházközségünk azon gyermekeinek, akik már a szüleik nélkül is kibírnak egy hetet. Segítségként néhány szülő vagy nagymama is jöhet. Naponta túrázunk a szebbnél szebb helyekre és strandolunk. Lesz gyermekakadémia (lelki programok, éneklés, beszélgetés, játékos vetélkedők és esti tábortűz). A tábor teljes költsége 18000 Ft/fő, amelyből gyerekenként 13000 Ft/fő befizetését kérjük. A fennmaradó összeggel jótévedők járulnak hozzá a táborozáshoz. A felnőttek részéről a teljes összeg befizetése szükséges. Részvételi szándékukat kérjük, május 20-ig jelezzék a kitöltött jelentkezési lap leadásával a hitoktatóknál vagy a plébánosnál. Május 25-én a 7-es hittanteremben 17.00 órakor megbeszélést tartunk.

Székesegyházunk 25 éves orgonájáról

„A latin egyházban nagy megbecsülésben részesül az orgona mint hagyományos hangszer; hangja csodálatos módon tudja fokozni a liturgia ünnepélyességét, és a lelket nagy erővel emeli Istenhez és az égiekhez.”

A II. Vatikáni zsinat szent liturgiáról szóló konstitúciója (Sacrosanctum Concilium) 120. pontja világosan állást foglal egyházunk több évszázad óta használt hangszeréről.

Plébániánk, nagy áldozatok árán, 1993-ban felépítette akkor még a város legkorszerűbb hangszerét. 25 év távlatában, azt kell mondanom, hogy helyes döntés volt ilyen áldozatot vállalni, mivel így a liturgián kívül, az orgonairodalom számos művével ismerkedhettünk meg jeles orgonaművészek tolmácsolásában. Kodály tanítja: „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be” (Mire való a zenei önképzőkör?, 1944). Koncertsorozatunk is ezt a nemes célt tűzte ki. Töltekezésre, meditációra hívjuk az orgona hangjain keresztül híveinket.

Ugyanakkor ezt a nagy értéket, mellyel székesegyházunk rendelkezik, meg kell becsülni. Korszerűsítése, karbantartása már nem tűr halasztást. Hangszerünket újabb regiszterekkel bővítenénk, amelyek a finom, romantikus hangképet gazdagítják, illetve a katedrális hangzást még intenzívebbé teszik. Ezért kérem a Kedves Híveket, vegyünk minél többet részt jótékonyági koncertsorozatunkon, és adományainkkal tegyék lehetővé, hogy székesegyházunk nagy áldozatok árán elkészült orgonájának korszerűsítése megtörténjen. Hálás köszönetem fejezem ki az eddigi és a jövőbeni nagyra becsült adományozóknak.

Dobos Mihály székesegyházi karnagy-kántor

Irodalom

Kodály, Z. (1944): Mire való a zenei önképzőkör? In: Kodály Zoltán (1982). Visszatekintés I. Szerk. Bónis, F., Budapest: Zeneműkiadó, 154–157.

Tűzmadár

Gyerekkorom tündérbertjében illatos-díszes virágözön, rózsa-, fa-, bokor- s fenyőrengeteg öln szállt hintám. A málnásba komondor kísért, rejtekén méhes zsongott, lepke s szitakötő libbent, fölém temérdek galamb: bucskázó magyar pergő, lendületes röptű posta és strasszer. Mindig gyönyörködöm forgó táncot lejtő bókolásuk, bugyborékoló turbékolásuk, miként erdők-ligetek mélyén vad rokonaik, a gerlék búgásában, a pompás örvös galamb méla burukkolásában. Ábrázolásuk szintén magával ragad, és szívesen olvasok róluk. Miért?

Az ártatlanság, a békesség, a szelídség, a tisztaság ősi jelképe. (Bár gyakran veszekedős, oldalra udvarló...) Mezopotámiában az akkád-babiloni Istar (= sumér Innin, akkád Astarte) istennő madara. Kínában a hitvesi hűség, a hosszú élet megtestesítője. Eurünomé, a pelaszg világmindenség-istennő galambként tojta a világot. Aphrodité görög szerelemistennő madara, innen a csőrében levelet vivő szerelmi postás szerep, a kedveskedő „galambom” szólítás. Szárnyasként a szellemiek utáni vágy szimbóluma. A magyar népi építészetben a kapu fölötti galambdúc a portát védő szellemek, ősök lelkeinek lakhelye. Bibliai előfordulása több dimenziós. Az Ószövetségben Isten lelkének jelenítője a teremtéskor (Ter 1, 2), a vízözön utáni első visszatérőként (Ter 8, 8-12) a béke hírnöke, áldozati állat (pl. Lev), lélek- (pl. Zsolt) s szerelmi szimbólum (pl. Én), a butaság megnyilvánulása (Oz 7, 11). Az Újszövetségben Isten lelkének közvetítője Jézus keresztelkedésekor (Mt 3, 16; Lk 3, 22; Jn 1, 32), áldozati állat (Lk 2,24; Jn 2, 14-17), az egyszerűség példaképe (Mt 3, 16). A 325-ös niceai zsinat óta a galamb a Szentlélek hiteles megtestesítője.

Kamaszkori galambászatom valami rémunalmasnak indult tavaszvégi napon a fa-galambházra szökellt vörös-kakas zárta. Öles nyalábjai a mívés építményt hamar porrá égették, arcon perzseltek, míg saját épségem kockáztatva dobáltam földre a menekülni nem akaró, fészken ülő felnőtt tubikat s a fiókákat. Röviddel később könnyezve elajándékoztuk az egész állományt...

A tűz alapelem. A földkerekség összes népénél, világkultúrájánál felbukkanó, uralkodó, aktív, férfias princípium. Világosság, elevenség, tisztaság társul hozzá, a nagy vallások kultusztárgya. Általános élet-, lélek-, szerelem-, tisztulás és újulás-, továbbá vallásos hitbuzgóság jelkép. Természete szerint van hasznos (pl. kohó, lámpa, tűzhely), illetve pusztító (pl. aszály, vulkán, vilám okozta veszedelmes). A mitikus hagyomány az ember által megszelídített tüzet égi eredetűnek véli, ezért

a szent helyeken lobogókat tisztelve őrizték. Említése a Szentírást végigkíséri: pl. Isten az égő csipkebokorban jelenik meg (Kiv 3, 1-6), Illés tüzes szekéren jut mennybe (2 Kir 2, 11), Keresztelő Szent János próféciája szerint Jézus Szentlélekkel és tüllel fog keresztelni (Mt 3, 11).

A láng a tűz része, lelke, a Szellem képmása, az égi szerelem szimbóluma. A nagy vallásokban a tisztulás (brahmanizmus), világosodás (buddhizmus), az Isten lelke általi megszállottság (judaizmus, kereszténység, iszlám) jelképe. Ténye a Szentíráson végigvonul: pl. lángkard állja el az Édenkertbe vezető utat (Ter 3, 24), Mózes Isten-látása jeléül homlokán „fényszarvakat” visel (Kiv 34, 29-34), Pünkösdkor a Szentlélek lángnyelvekként száll az apostolokra (ApCsel 2, 1-4). A templomainkban égő, soha ki nem alvó örökmécs lángja Isten mindenkori jelenlétére emlékeztet, figyelmeztet.

Galambjaimtól válásom után bő négy évtizeddel, idén hamvazószerda déltájt hazaérőben a télvégi türkiz ég végtelen-semmijéből váratlan-észrevétlen a csatakos járdaszélre elém kerül egy hófehér magyar pávagalamb. Farktollait legyezővé teríti, rám szegezi tekintetét s fej-bólogatva, láb-rogygyantva karikát forog, némán turbékol. Oldalra tárt kezem felé rugaszkodik, csattogó szárnya karon verdes, közvetlen mögém ereszkedvén újabb táncot jár. Biciklis csenget rám, oda pillantok, majd vissza a madárra. De Ő eltűnt, körbe nézek – ám sehol! Szárnyalás nem hallik, csupán látni vélem, mint ha a szikrázó napsütés izzó fényén világos árny olvadna szét. Galambjaim jöttére-mentére Illyés Gyula sorait idézem: „Rajban röppen s koszorúz a galamb: / hit látható, fehér hit kék égen.”

Dr. Milbik József

Utak

A mozgás a világnak, részeinek (így az életnek) lét-üzenő, meg- s összetartó, teremtői eredetű működéstörvényeket követő alaplényegi megnyilvánulása. A bolygók, csillagok, halmazaik égi pályát futnak öntudatlan. Az állatok ösztönösen-tudatosan a Föld jelenségei képezte fizikai akadályokat kerülgetve vándorolnak-küzdenek maguk s fajuk fenntartása céljából – nem csupa báj a téli etetőhöz kanyargó vadcsapás a hóban, nem ámulatba ejtő a költöző madarak vonulásának térképvetülete?

Az ember is ró ilyet. Ám istenképi lény: Isten saját képére, hasonlatosságára teremtette (Ter 1,26-27), tehát végső életértelmi távlataihoz lelki-szellemi utakat szintén bejár – archaikus szimbólumuk az eget-földet összekötő Tejút (=Hadak-, Jézus-, Isten útja; világszülő Nagy Istenanya).

Az út a tér-idő folyamatok ősi jelképe, legerendőbbben az emberi teljes-életé. Műalkotások princípium kérdése, képi-szövegi ábrázolása rendkívül gazdag. Az esendőké a megigazuláshoz (pl. a zsidók negyvenéves bolyongással érnek az ígért földjére; a zarándoklélek égi Jeruzsálembé jutása) hullám- vagy csigavonalú. A kiválasztottaké (pl. szerzetesek) az egyenes királyi út (*via regia*), ami az evangélium szerint maga Jézus. Ő mondja: „*Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem juthat el az Atyához, csak általam.*” (Jn 14, 6). Mint valóságos Isten s valóságos ember élettörténéseivel példát ad az emberi sors, az isten-ember kapcsolat buktatóira, nehézségeire, próbatételeire, ezek Jézus-követő kezelésére test/szellem/lélek-tagozású, jó-rossz, öröm-bánat sémájú közelítéssel, aminek alfa-ómega sarokköve a szeretet, illetve ennek elutasításából, hiányából fakadó szenvedés kínja. Erre persze nem gyógyír a messzire menekvés, a más tájak megismerésének álcázott kóborlás, hisz „*Elmehetsz a világ legtávolabbi pontjára is, ami fáj, ott is ugyanúgy fáj, mint otthon.*” (Tolvaly Ferenc).

Jézus, nyilvános működése előtt negyven napra a pusztába vonul imádkozni, böjtölni, ahol istenfiúságát provokálja kísértéseivel a sátán. A pusztá kettős identitású: Istenközelséget, de Istentől elhagyatottságot, démonok lakta helyet is jelent. A nagyböjt a hitben való elmélyülés, kiengesztelődés, lemondás, bűnbánat, áldozatvállalás révén húsvétra készülés. (Saját félre húzódásaimon magamba szállok-e a bennem lakozó Istenhez, kibúvok-e önön-istenségem démonködéből a próbatétek során?)

Sűrű frázis: Nagypéntek nélkül nincs feltámadás. Mennyivel árnyaltan-tragikusan emberibb ez előzmé-

nyei közegére fókuszálva: Jézust tanítványai, kiknek lábát mossa, néhány óra múlva álomba szenderülve magára hagyják virrasztani; Júdás pénzért elárulja; Péter háromszor megtagadja; Pilátustól az a tömeg követeli halálát s átkozza keresztútján a „*Via Dolorosa*” oldaláról, mely Jeruzsálembé vonulásakor minap még palmaágot lengetve hozsannázza. (Próbáltuk már? Kemény!)

Jézus feltámadását követően többször úton lévőknek (pl. emmauszi tanítványok) jelent meg, akik rendre nem ismertek rá. (És én?) Az üdvtörténet tán legszebb „eszmélése” is ilyen szembesülés: a Jeruzsálemből Damaszkuszba tartó, kereszténygyűlölő Saulnak megjelent Jézus, ki kérdezi: „*Miért üldözöl engem?*”. Ettől az összeomlott, megvakult, tehetetlenné vált, ám később tanítvánnyá akart lenni. Ennek feltétele volt: mindent bevallani! Saul (=nagy) így tett s Pál (=kicsi) lett – majd apostollá, vértanúvá vált. Mindenkinek megadatik végigmenni a lelki változás kegyelem-gyötrelmén – ez a megtérés. „*Ami földre sújt, emel is egyben / Minden fájdalom szülőágy / Kínok közt magad szüled / S tanúd az Ég, mely most szépnek lát.*” (Omega) Istennél nem az számít, milyen volt az ember, hanem, hogy milyenné lesz.

Életünket rengeteg úttalálkozás, elágazás, keresztződés kíséri. Sokszor tudjuk, máskor nem: úton lévők, avagy turisták vagyunk? Ez gyakran múlhat azon, tarisznyánkba mit teszünk-gyűjtünk útravalóul. A rajongott Hortobágy szélén állok, 40-50 km gyalogtáv vár. Nézzük, mára miféle elemózsia került? Sorok Tolvaly Ferenctől: „*A véghez viszont, ami a kezdet, csak szenvedéssel, küzdelemmel teli úton lehet megérkezni. Mert nem az út nehéz. A nehézség maga az út.*” Alatta antikvárium kirakatában látott könyv alcím-gondolata: „*Egyet lépsz, a végtelenben jársz, tízezret lépsz, csak egy helyben állsz*”. A papír másik oldalán Antonio Machado spanyol költőtől: „*Vándor, lábaid nyoma az út, s nem más. Vándor, nincs út, az út maga a vándorlás.*” Botom szorgalmasan kopog, ütemet ver a sziken, Illyés Gyulától mormogom hozzá: „*Még csak árnyékomat / feszíti keresztre hátam mögül / s veti lábam elé a nap. / Üldözöm sikertelenül. / A fény nem könyörül: / nem vagy magad!*” Alkonyra célt érek, visszanézek. Igen távol feszületforma gémeskút-sziluett az aranyló fényben, mögötte, láthatatlanul messze, jó vándor, föld-ég határára érven, a leszentülő Nap bíborába lép. Ma áldozócsütörtök volt, cipőmről leverem a port, papírjaim árokpartra dobom – bő hét múlva pünkösöd, a Szentlélekkel érkező szélvihar hadd szórja szét! Zakatol, jön a vonat. Kattog-zötyög, víz, cipel. Hova?

Dr. Milbik József

Példaképeink

Lehet a tett olyan nagy, hogy azonnali elismerést vált ki, s van olyan is, amelyről csak kevesen tudnak, mégis megérdemlik a nyilvánosságot! Ilyen Bellonné Margitka élete is...

Neve alapján nem sokan ismerik őt, de ha a kedves olvasó arra a testvérünkre gondol, aki a Szent Anna-székesegyházban a kórusfeljáró előtt ült, talán tudja, hogy kiről szól ez az írás.

Az ismeretségünk régre nyúlik vissza és több közös szolgálat is összeköt bennünket. Például nem egyszer találkoztam Margitkával az Idősek és Csökkentlátók Otthonában, a Nagyerdei körúton.

Önkéntesként régóta szeretetszolgálatot végez ott, ezért szerettem volna megszólítani a Figyelő olvasói számára.

Végül egy szép napsütéses délelőtt találkoztunk, és így mesélt nekem az életéről:

– Keresztény családból származom, de csak olyan vasárnapi keresztények voltunk, amibe sok minden befért. Nagyon nehéz gyermekkorom volt. A házasságom – ami tizennyolc éves koromban kezdődött – nagy segítséget és változást hozott. Igazán jó és szeretetre méltó férjem volt, csak sajnos huszonnégy év után elszólította őt, aki az életre hívta. Készített engem erre az Úr: ne sírj, ha elveszem majd téled, akire támaszkodsz! Három gyermekem van, a legkisebb négy éves volt, mikor meghalt a férjem. Ekkor voltam a legbetegebb és legszegényebb. Azonban az isteni gondviselés csodálatosan megmutatkozott és nagy hálámmal köszönöm az emberek nyitott szívét, és aki értem csak egy lépést is tett. A betegségem miatt nem tudtam munkát vállalni, egy női táská súlyát sem bírtam el.

Nagyon sokat imádkoztam és igen sok időt töltöttem az Oltáriszentség előtt. Hullott az áldás, Istennel személyes és közelebbi kapcsolatom alakult ki. Elhatároztam, hogy napi áldozó leszek és az életgyónás után, repülve hazafelé, azt gondoltam, hogy most már minden bűnöm el van törölve. Útközben boldogan imádkoztam és akkor egy misztikus élményben mutatta meg az Úr, hogy mennyi minden van, amit még nem ismertem fel. Kértem az Urístenet, hogy tudjam teljesíteni az Ő akaratát, és ott ahol Ő akarja. Egy Irgalmas rendi szerzetes nővér a vakok intézetébe hívott, hogy segítsék elvezetni gyónáshoz és szentmisére az ott lakókat. Ő már idős és nem bírja, s imádkozott azért, hogy legyen, aki folytatja ezt a szolgálatot, ő úgy látja, hogy én

lennék az. Akkor még nagyon beteg voltam és lelkileg sem erős, úgy éreztem, hogy én nem tudom ezt csinálni.

Aztán elgondolkoztam rajta, hogy hol van az én helyem, ha nem ott, ahol az Urísten látni akar engem. Imádkoztam érte, hogy kiderüljön. Az volt a válasz, hogy meghívlak. Így együtt munkálkodunk már huszonkét éve, s én ott gyógyultam meg.

Buzdítottunk, vigasztaltunk, erősítettünk. Volt, akit csak egy szó érintett meg és tovább tudott haladni. Nagyon sokan meggyóntak és a szentségekhez járultak. Voltak, akik tíz, tizenöt, hatvan év elteltével meggyóntak, letették a terhüket és kiengesztelődve költöztek át. Egy református testvér régóta haldoklott és imádkoztunk érte, visszatért és azt mondta, hogy azért kellett visszajönnie, hogy kiengesztelődjön a családjával. Ez az Isten dicsősége, mindenkit meg akar menteni. Ez a munka gyümölcsöző, hisz én is nagyon sok szeretetet kapok és adhatok. Nagyon szeretnek imaórára jönni, sok köztük a tolókcsis, református és más vallású: vagyunk néha huszonöten is.

Hallom sokszor azt a szót, hogy kiégnek. Ez szerintem egy nagy tévedés. Amit szeretetből teszek Istennek és az embernek, ott nem létezik kiégés, hisz abból én is kapok, és ez öröm. A kiégés mellett rossz út van: a világban vagyok és nem ott, ahol Isten látni akar! Ha feltöltődöm az Oltáriszentség előtt, vele csak szeretetfutás létezik, hogy gyerünk, menjünk, hogy más is kapja meg azt a jót, azt a boldogságot, amit tudok, azt átadom.

Az unokám másodéves hallgató az Egri Szemináriumban. Remélem, ő is célba ér...”

*Az életutat lejegyezte
v. Reviczky Éva*

Kedves Gyerekek!

Városunkhoz szorosan kapcsolódik Munkácsy Mihály festő munkássága, hiszen a Déri Múzeumban láthatjátok a Krisztus szenvedéstörténetét feldolgozó három festményét. Arra biztatlak benneteket, hogy a közelgő nyári szünetben látogassátok meg a múzeumot és ismerkedjétek meg a Trilógiával! De addig is játékra hívunk benneteket!

Három, már a nyarat idéző Munkácsy-képet láthattok a következőkben, viszont mindhárom festményből kitakartunk egy-egy részletet. A feladatotok az lesz, hogy keressetek és kutassatok, s nevezzétek meg, hogy mi hiányzik az egyes képekről!

A megfejtéseket a rejtveny.szentanna@gmail.com e-mail címre várjuk 2018. június 20-ig.

Az előző számban megjelent rejtvény helyes megfejtői közül az alábbi nyerteseket sorsoltuk ki:

- Branda Milán (Svetits Katolikus Általános Iskola, 4. o)
 - Branda Luca (Debreceni Petőfi Sándor Általános Iskola, 4. o)
 - Fekete Bernadett (Svetits Katolikus Általános Iskola, 4. o)
- Gratulálunk!

Fejtsd meg a titkosírást!

A megoldás egy versrészlet. Keresd meg, ki írta a verset, és mi a költemény címe!

≥ ♥ π ∂ № √ β ∞ * ∂ ~
 ∂ || + 8 8 × 8 ✱
 € ? ≥ 8 + ≠ ♥ €
 = € β / = ∂ α ✱ ≠
 Π × β - ✱ 8 ? ♥ ✱
 Π × ≥ α + ♥ €

Titkosírás kódok:

A: €	Á: +	B: £	C: ¥
D: ~	E: ✱	É: ♪	F: ±
G: ≠	H: ≤	I: ≥	Í: /
J: ×	K: ∞	L: 8	M: α
N: β	O: π	Ó: Ω	Ö: *
Ő: %	P: №	R: ♥	S: ∂
T: =	U: Π	Ú: Σ	Û: √
Ű: ∩	V: ?	Y: †	Z:

Erzsébet nővér válaszol

1. RÉSZ

Emma és Eszter a Svetits gimnáziumba járnak, kilencedikesek. Egy iskolai pályázatra készülve keresték fel Erzsébet nővért. A lányok kérdeztek... Erzsébet nővér válaszolt.

▪ *A közösségi médiák a nővérek életét befolyásolják-e és hogyan?*

▪ Feltétlenül! Bizony még a kontemplatív – szemlélődő – nővérek és szerzetesek is e világban élnek. Olyan eszközöket használnak, amilyeneket a kortársaik is. Ti is láttátok: bekapcsolom a gépet, keresek az interneten, nyomtatok, telefonálok..., de nem vagyok rajta a facebookon! A lényeg, amire a szerzetesek talán fokozottabban odafigyelnek, hogy mire használják a technikát. Hiszen amikor az Úristen megteremtette a világot, azt mondta: hajtsátok uralmatok alá! De alapvető irányelveket is elmondott: erről ne egyetek, arról egyetek. És adott parancsokat az Istennel, az embertársakkal, a világgal és önmagunkkal való kapcsolatra is. Ezek szerint azonban a személyesség sokkal fontosabb, mint a virtuális világ, amit naponta használunk: telefonálunk, üzeneteket küldünk, hogy gyorsabban elérjük egymást. Én például most, a húsvéti szünetben, majdnem az egész szabadidőmet – mert ugye levéltárban is kutattam, Budapesten is voltam, és a templomokban is szolgáltam – öregek, betegek látogatásával töltöttem. Soha nem sajnálom az időmet a jó szóra. Tegnap például arra érkeztem a Vakok Intézetébe, hogy meghalt egy idős néninek a fia, a három fia közül az egyik. Iszonyú rossz állapotban van, református hívő néni... Nem lehet mással vigasztalni, mint a jó Isten szeretetével! Amikor én ezt teszem, akkor az Isten iránti szeretetemet, istenkapcsolatomat is próbálom növelni az embertársaimon keresztül. Így érzem jól magam! Nem szomorkodom, ha magamra kevesebb idő jut. Éppen most mondta az öcsém, hogy hallgassam meg a János passiót, nagyon jó zeneakadémiai előadás, vissza lehet hallgatni. De nem volt rá időm... Végül éjszakába nyúlóan meghallgattam az első felét, de nem baj, örömmel hallgattam azt is!

A feltett kérdésre visszatérve: mindent arra használjunk, amire a Jóisten adta! A tehetségünket, a körülményeinket, és a lehetőségeinket éppúgy, mint a technikai eszközeinket.

A beszélgetés résztvevői:

Géczy M. Erzsébet, Berényi Emma, Győri Eszter

*A rejtvényeket összeállította:
Szalontainé Virágh Viktória*

Bölcs-Ész Tanulmányi Verseny svetitses győztesrel

A Svetits gimnázium tanulójának győzelmével zárult a Pázmány Péter Katolikus Egyetem országos tanulmányi versenyének egyik döntője. A döntő megmérettetés 2018. február 2-án zajlott Piliscsabán.

A 2017/2018-as tanévben kommunikáció szakkal kiegészítve hirdették meg a Pázmány Bölcs-Ész Tanulmányi Versenyt a 11-12. évfolyamos középiskolások számára. Több mint 400 fő regisztrált az egyre népszerűbb tudáspróbára.

A 2 írásbeli fordulót követően a döntőre a piliscsabai Campuson került sor, ahol a 4 szak (angol, magyar irodalom, kommunikáció és történelem) legjobb 10 versenyzője mérte össze a tudását. A verseny nagyon színvonalasan zajlott, a győztesek kiválasztása komoly kihívást jelentett a zsűrinek.

Dr. Fodor György dékán örömmel gratulált és adta át a győzteseknek a kiemelt díjakat, az első helyezettek 150 000 Ft/fő, a második helyezettek 100 000 Ft/fő, a harmadik helyezettek 75 000 Ft /fő, a különdíjasok 50 000 Ft/fő pénzjutalmat.

A kommunikáció szakon első helyen végzett Barna Márton, a debreceni Svetits Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium 11.-es tanulója. Felkészítő tanára Erdős István volt.

A debreceni tanuló a döntőben egy negyedórás vitett képes előadást tartott. Bemutatta iskolája honlapját a fejlesztési lehetőségekkel, ismertette a magyar média legfontosabb elemeit, amelyen belül két kiemelkedő személyiséggel, Novotny Zoltánnal és Hajdú. B. István sportriporterekkel is foglalkozott, rövid telefonos interjút kérve tőlük. Végül megismertette a zsűrivel a Debreceni Hajdú Táncegyüttes facebookos oldalát és fejlesztési lehetőségeit.

Barna Attila

OKTV – országos győztes: Pete Miklós

Pete Miklós, a debreceni Svetits gimnázium tanulója nyerte 2018-ban latinból az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyt. Nemcsak azért különleges ez az „aranyérem”, mert egy mára már kihalófélben lévő nyelv köré épült, hanem mert az iskola történetében eddig egyedülálló az OKTV győzelem. De városi, sőt országos szinten is hatalmas siker egy első helyezés. Felkészítője Géczy M. Erzsébet nővér volt. A győzelemmel kapcsolatban kérdeztük Mikit. Először arról, hogy az alapvetően humán érdeklődésű tanulót mi ösztönözte, hogy tanuljon egy olyan nyelvet, amely a köztudatban a biológusok és orvosok nyelveként épült be.

Miki érdekes választ adott:

– Eredetileg apukám is latintanárr és az ő példája is ösztönző volt, de alapvetően úgy kezdődött, hogy nyol-

95 év kegyelem

„Akkor – magától – szűnik a vihar,
Akkor – magától – minden elcsitul,
Akkor – magától – éled a remény.
Álomfáidnak minden aranyágán
Csak úgy magától – friss gyümölcs terem.
Ez a magától: ez a Kegyelem.

(Reményik Sándor)

Ízelgetem a szót: kegyelem. Isten kegyelméből Mézes Jánosné Irénke 95. esztendejét töltötte 2018 áprilisában. Mézes Attila, az ünnepelt pap-fia mondta a hálaadó szentmisét székesegyházunkban édesanyja évfordulóján, Juhász Imre és Varga Lóránt atyák koncelebrálásával. A hit tartotta benne a lelki erőt, adott kegyelmet értékes, szép életéhez több mint kilenc évtizeden át. És adjon még ... számmal meg nem nevezhető ideig – mondta szentbeszédében Imre atya, hiszen nem mi szabjuk meg Istennek, hogy hány földi esztendőt mér ki számunkra...

„Irénke néni” ma is igazi hívő lélek. Tudja, mivel tartozik Istennek, s Isten után családjának, embertársainak. Nem piros szőnyegen való vidám előre menetelés volt élete – idézem ismét Imre atya szavait. Hogy is lehetett volna örömteli, gondtalan élete annak, aki

cadikban volt egy latin szakkör, amit Erdeiné Poráczki Judit néni tartott és úgy gondoltam, miért ne mennék el, végül is érdekelt a téma. Ekkor még csak ismerkedtem a latinnal, aztán Erzsébet nővérrel kilencediktől elkezdtünk komolyabban foglalkozni a nyelvvel. Onnan indult céltudatosan a tanulás. Ezen kívül a latin kultúra és az antikvitás is tetszett, érdekelt. Nem csak azért kezdtem el tanulni, hogy ismerjem a különféle szakszavakat, hiszen mint kiderült, más nyelvek, akár a magyar szókincsének gyarapításában is nagyon hatásos, hasznos.

Miki szintén aktívan tanul olaszul, ebből az OKTV-n 6. helyezést ért el, ezért erre is kitértünk. Mennyire tud együttműködni a latin az olaszsal?

– A latinnal könnyebb az olaszt megtanulni, illetve később erősítik egymást szókincsben és nyelvtanban egyaránt.

Arra is kíváncsiak voltunk: milyen út vezetett az OKTV megnyeréséhez?

– A korábbi években többször mentem az Ábel Jenő versenyre, amely a latin OKTV előszobája. Gyakorlatilag mindenki ott kezd a latinosok közül és onnan lehet felmenni, majd 11. osztálytól az OKTV-kre. Végül így jutottam el idáig.

Miki beszélt arról, milyen céljai vannak az érettségi után.

– A latin kapcsán jobban megismertem az olasz nyelvet és ezzel szeretnék tovább foglalkozni. A latint sajnos ritkán használják manapság, nehéz olyan munkát találni, ahol ezt a tudást értéklik. Az egyetemi tanulmányaimat még nem látom pontosan, lehet belőle jogi, de valamilyen nyelvtanári terület is. Azonban ezek a sikerek mindenképpen nagyon jól mutatnak az elért eredmények között.

Barna Marci

1923-ban született magyarnak, mikor az ország még frissen érezte Trianon traumáját. Édesapja az „új világban”, Amerikában keresett megélhetést családjának, hogy aztán édesanyjuk a hazaküldött keresetből fele annyi földcséket tudjon vásárolni, mint amire eredetileg számított. (A hatvanas években ezt is kisajátították.)

Előbb édesanyját veszítette el. Így, majd új családot alapító édesapja két kicsi gyermekére is ő mint „nagylány” segített vigyázni. Szerencsére János nevű pap nagybátyja is gyámolította őket, aki rövideen a kommunista rezsim áldozata lett. (Ezek voltak a görbeházi évek.) Édesapja 1956-ban halt meg.

1947-ben ment férjhez. Hat gyermeknek adott életet. Mindegyikük magas iskolai végzettséggel rendelkezik, családot alapított, Attila fia kivételével, aki egészen Istennek szentelte életét. (A szentmise egyik legmeghatóbb mozzanata volt, mikor Irénke, az édesanya, tőle kaphatta meg az áldást a szentmise végén.)

A hat gyermek után 17 unoka és 7 dédunoka jelenti a „legszűkebb” családot, de a „tágabb” család szinte a fél templomot betöltötte a szentmisén. A többiek rokonok, barátok, ismerősök voltak. Ne feledjük a Mária légiós társakat! Hiszen Irénke a Debrecenben is már több mint két évtizedes világi lelkiségi mozgalomban az első

itteni belépők között volt. Mária katonájaként buzgólkodott személyes példát mutatva, missziós feladatok felvállalásával is terjeszteni hitünket.

Sokszor lett volna oka lázadni, perlekedni Istennel. Lehetett volna a lázadó, bűnös Barabás, mint ama Krisztus jobbán felfeszített, de ő a megtért Barabás volt – juthat eszünkbe Túrmezei Erzsébet verse. Ezért vár majd rá minden bizonnyal a mennyek országa. A bűnbánó Barabással mondhatja el:

*„Már csak szeretni, simogatni vágytam,
haladni csendesen, mint Ő haladt,
aki helyettem roskadt le a porba
golgota-útján, a keresztt alatt.*

*Ki az? Ki zörget? kérdik majd. 'Barabás'
aki helyett a Krisztus vérezett.
S kitárják akkor ujjongó örömmel
a gyöngykaput fehér angyalkezek.”*

Áldozatos, munkálkodó életére kérjük továbbra is a jó Isten áldását

Bérces Mária Klára

ÜNNEPSÉGSOROZAT DEBRECENBEN AZ EGYHÁZMEGYE ALAPÍTÁSÁNAK 25. ÉVFORDULÓJÁRA

május 26.	09:30	SZERETEM AZ EGYHÁZAM mottóval 25 km (oda-vissza) biciklizés Dombostanyára az Árpád-kori templomromhoz. Indulás a székesegyház elől.
május 28.	19:00	KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye alapításának körülményeiről a Szt. József Gimnázium dísztermében (Szt. Anna u. 17., 2.em.) A beszélgetésen részt vesz dr. Seregély István ny. egri érsek, Bosák Nándor ny. debrecen-nyíregyházi püspök, dr. Gyulai Endre ny. szeged-csanádi püspök és Fodor András püspöki helynök.
május 29.	19:00	„TÖRD MEG AZ ÉHEZŐKNEK...” (Iz 58,7) címmel Bosák Nándor ny. debrecen-nyíregyházi püspökről szóló portréfilm bemutatása az Apolló Moziban
május 30.	15:00	a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus missziós keresztjének fogadása a Szent Anna-székesegyházban
május 31.	09:00 - 11:55 11:55 - 16:00 18:00	a Szent József Ált. Isk., Gimn., Szakgimn. és Kollégium diákjainak és tanárainak imaórái a Svetits Ált. Isk. diákjainak és tanárainak imaórái HÁLAADÓ (ezüstpüspöki) SZENTMISE Bosák Nándor nyugalmazott debrecen-nyíregyházi püspök püspöki kinevezésének 25. évfordulóján
június 01.	09:00 - 17:00 18:00	Debrecen római katolikus plébániáinak és a Boldogasszony Iskolanővérek imaórái BEAT-MISE, majd énekes-zenés szentségimádás a Dalárdával
június 02.	09:00 10:00	LELKI RÁHANGOLÓDÁS: énekes rózsafüzér-imádkozás és folyamatosan gyónási lehetőség HÁLAADÓ SZENTMISE Főcelebráns és szentbeszédet mond: ERDŐ PÉTER bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. Közreműködik a DEBRECENI SZENT LÁSZLÓ KÓRUS. Vezényel Dobos Mihály karnagy, kántor.